

တွဲခင်း ၂

ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်းလမ်းဖွဲ့တံ၊ တရုတ်၊ နေလး
ဂါခင်ဂိုတံးဂွံခင်းဂိုင်းဖွဲ့၊ ပိုင်း

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

The Asia Foundation

ဗဟိုဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ လုံခြုံရေးနှင့် အရေးကြီးမှုများ၊ လက်ထောက်အထောက်အကူအညီဌာန။

ကော်မရှင်၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဆရာမ Paul A. R. Hobson

Matthew Arnold
Nicola Williams
Lea Lybecker
Kyaw Myo Oo

လက်ထောက်အထောက်အကူအညီဌာန၊ ပါမောက္ခ၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန။

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ဂၢၤခၢ်ပိုတ်,တီၤပွင်, ခေးလှံ ခွဲးတွဲးခၢ်

လွင်;ခွဲးခိုင်း;ဖိင်,ပိင်း :

ငဝ်းလၢးကခၢ်မိးလွင်;ခွဲးခိုင်း;ဖိင်,ပိင်းဝံ။ ပိုင်လူင်မခၢ်
တီၤထခၢ်.ထၢခၢ်; သုခၢ်, ဝလ; တိုဝ်.တၢင်း။

လွင်;တြး;ဖိင်,ပိင်း :

လွင်;ကခၢ် ဖိင်,ပိင်း ဝလ; ကမ်,ထွမ်းဖါ, -
မိးလွင်;တြး ထွမ်းလူလှ်;ခိုင်း;ခွဲးဂၢင်။

လွင်;ခွဲးခိုင်း;ဖိင်,ပိင်း;ခွဲးဂၢၤခၢ်ထတ်းလီၢ်,ငိုခၢ် :

ငိုခၢ်:က
ခၢ်လူင်;ထိုင်;မိုင်းဂူမ်;တုမ်; လီၢ်,ပခၢ် လူင်ပွင်;ထိုင်;တိုင်း/ထေးမိုင်း
လူလှ်;ယိုင်း;ကၢခၢ်: ဂွဲးမိးလွင်;ဖိင်,ပိင်း ခွဲးဂၢၤခၢ်ပီၢ်,ပိုင်;တီၤငိုခၢ်:
ခဝ်;ကခၢ်လံး;မး ဝလ; တီၤငိုခၢ်;ဂမ်.ထီမ်ဂၢၤခၢ်ထွင်းထေး။

လွင်;ကမ်,ဖိင်,ပိင်း;ခွဲးဂၢၤခၢ်ငိုခၢ်:တွင်း :

လူင်ပွင်;ထိုင်;မိုင်းဂူမ်; တုမ်; ပခၢ်သုခၢ်,တိုင်း;ဝလ; ထေးမိုင်း
ပီၢ်,ပိုင်;ဂၢၤခၢ် ထွမ်းလူလှ်; လွင်;ပီၢ်,ပိုင်;ခမ်.မိတ်;ငိုခၢ်:ကခၢ်ဂိုတ်းဝံ။

ခမ်.မိတ်;ငိုခၢ်:ကခၢ်ဂိုတ်းဝံ. :

လွင်;ပီၢ်,ပိုင်;ခွဲး;ခဂ; ခမ်.မိတ်;
ငိုခၢ်:ကခၢ်ဂွဲးဂၢၤလှံ/ခခၢ်. လံး;ဂုပ်.ဝလ; ငိုခၢ်:ခွဲး, ကခၢ်
ဂွဲးဂၢၤလှံ/ခခၢ်. လံး;သ့,။

ဂၢၤခၢ်ဖေဝိုခၢ်:ခဝ်; -

ဂၢၤခၢ်လီၢ်,ခွဲး,ငိုခၢ်:ခဝ်;မိုင်းဂူမ်;တုမ်; ထူး
လူင်ပွင်;ထိုင်; တိုင်း/ထေးမိုင်း။

လွင်းကြေး၊ ဖိတ်၊ ပိတ်း ခလး; လွင်း၊ ဖိတ်၊ ပိတ်း

လွင်း၊ ဖိတ်၊ ပိတ်း

လွင်း၊ ဖိတ်၊ ပိတ်းခံ့. ပိတ်းလွင်း၊ ပိတ်းဂခတ်းတီး ထာခတ်း၊ သုခတ်း, ခလး; တိုဝ်းတၢင်းယဝ်း။

လွင်းကြေး၊ ဖိတ်၊ ပိတ်း

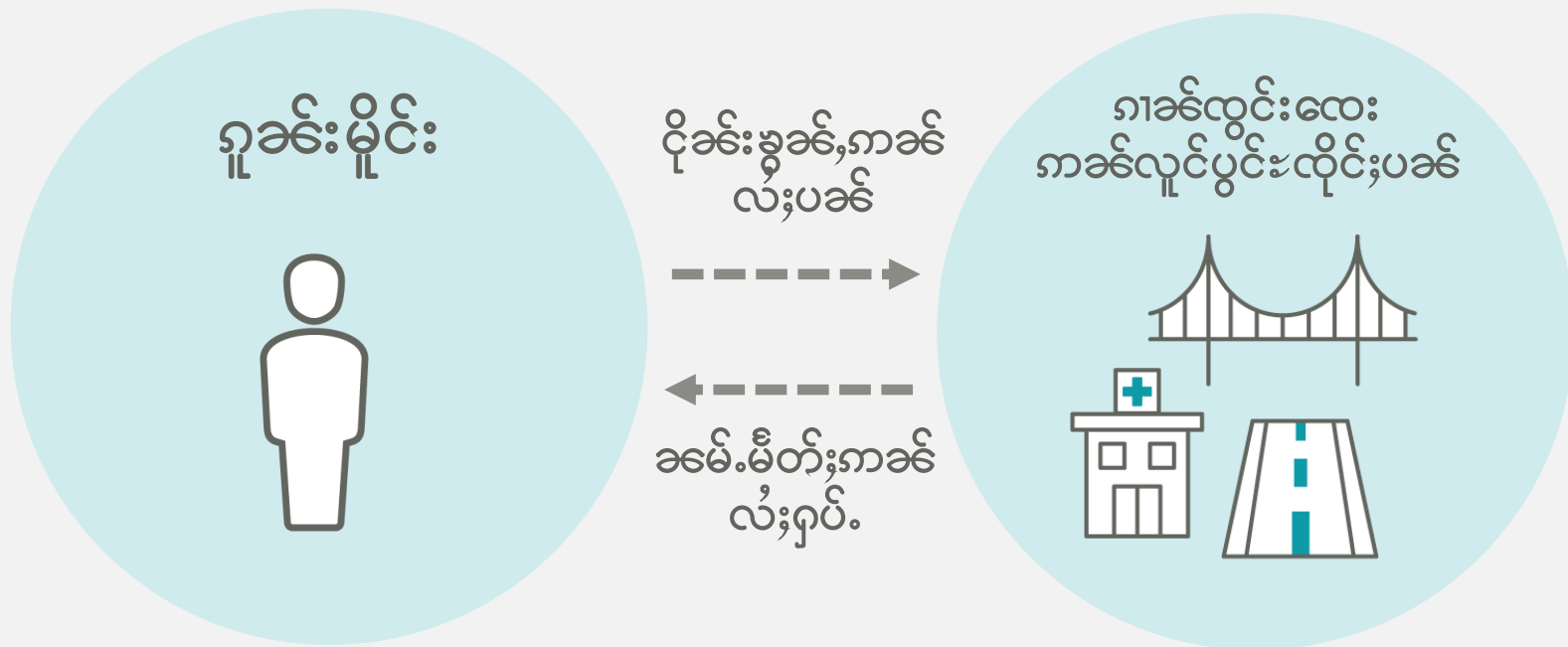

လွင်းကြေး၊ ဖိတ်၊ ပိတ်းခံ့. ကမ်း ပိတ်းလွင်း၊ ဖိတ်၊ ပိတ်း ဂိုတ်းဂမ်, ဂခတ်းခလး; ဂမ်, လွမ်းဖေ၊ ယဝ်း။ ကြေး ဖိုတ်းတိုခတ်းခူင်းဂၢင်။

ခမ်.မိတ်;ငိုခင်း ကခင်ဂိုတ်းဝံ. (NFB)

NFB = ခမ်.မိတ်;ကခင်လံ;ရှပ်. - ငိုခင်းခွခင်း,ကခင်လံ;ပခင်

NFBs ကခင်ဝုးခံ. ပီခင်ဂခင်သွခင်း,ထွခင်း ခင်း;ခင်း;ခမ်.မိတ်;ကခင်ဂူခင်း; ဂေ.လုံ/ခခင်.လံ;ရှပ်.ခလ; ငိုခင်းခွခင်း,ကခင်ဂူခင်း;ဂေ.လုံ/ခခင်.လံ;ပခင်။

လွင်းပီဂ်, ပိုင်းခမ်.မိတ်; ငိုခင်းကခင်ဂိုတ်း

- တိုင်း/လေး မိုင်းကခင်ငိုခင်းခင်းကော,
လိုင်သေငိုခင်းခင်းဗတ်.ဗင်,ခခင်.
ရှင်းမိုင်းကျေးတေလံ;ခမ်.မိတ်;ခမ်.
မ.တွခင်းကော,လွမ်း။
- ရှင်းခင်းတိုင်း/လေး မိုင်း
ကခင်မိ.ငိုခင်းခင်းခမ်လိုင်ငိုခင်းခင်း;
ဗတ်.ဗင်,တေလံ;
ခမ်.တွခင်းခမ်လိုင်သေ
တိုင်း/လေး မိုင်းလိုင်ငိုခင်းခင်းကော,
သေငိုခင်းခင်းဗတ်.ဗင်,။
- ကခင်ခံ.ရှင်းဝုး
လွင်းကမ်,မီးလွင်းကြူး/ ကမ်,မီး
လွင်းဗင်,ပိုင်း ခင်းကခင်ငိုခင်းတွင်း
ယဝ်.။

ကုမ္ပဏီတိုးတက်မှု၊ မီးလွင်း၊ ခွဲခွဲခွဲ၊ နိုင်ငံ၊ ပိုင်း

- တွဲဖက် တၢ၊ NFBs တေမီးလွင်း၊ နိုင်ငံ၊ ပိုင်းကုမ္ပဏီတိုးတက်မှု။ လူဝင်၊ လီဂ်၊ ငိုခင်းပခင် နိုင်ငံ၊ နိုင်ငံ၊ ပိုင်းပိုင်း
- လွင်းတၢင်းဂမ်း၊ နိုင်ငံ၊ ကုမ္ပဏီတိုးတက်မှု၊ NFBs ပီဂ်၊ ပိုင်းကုမ္ပဏီတိုးတက်မှု။ မီးခင်း၊ ပျားတိုင်းခံ့ယဝ်။
  - ဂျွတ်ခပ်၊ ငိုခင်းခွဲခွဲခွဲ၊ လေးမိုင်း။
  - ငိုခင်းဂမ်းထီမ်ကုမ္ပဏီတိုးတက်မှုလေး ကုမ္ပဏီတိုးတက်မှု၊ ဂမ်းဂျွတ်ခင်းမိုင်း ခင်းလေးမိုင်း။
  - တၢင်းလူဝင်၊ ကုမ္ပဏီတိုးတက်မှုလေးခင်းလေးမိုင်း။
- လွင်းကုမ္ပဏီတိုးတက်မှု၊ ငိုခင်းဂမ်းထီမ်နိုင်ငံ၊ ပိုင်းခံ့။ လၢင်းလူဝင်၊ ယွမ်းလံး၊ လွင်းပီဂ်၊ ပိုင်း NFBs ခင်းလေးမိုင်း။
  - ယခင်ခွဲခွဲခွဲ၊ ငိုခင်းခွဲခွဲခွဲ၊ တၢင်းလူဝင်၊ ငလး၊ ငိုခင်းဂမ်းထီမ် ကုမ္ပဏီတိုးတက်မှုလေး ဂျွတ်ခင်းမိုင်း ခင်းလေးပိုင်း။
- ယွင်းကုမ္ပဏီတိုးတက်မှု။ တၢ၊ ငိုခင်းလေးမိုင်းလၢင်းဂမ်းထီမ်ပခင်နိုင်ငံ၊ နိုင်ငံ၊ ပိုင်းပိုင်း တီးကုမ္ပဏီတိုးတက်မှုလေးကုမ္ပဏီတိုးတက်မှု၊ ငလး၊ ကုမ္ပဏီတိုးတက်မှု၊ ငိုခင်းခွဲခွဲခွဲ၊ ကုမ္ပဏီတိုးတက်မှု၊ ငလး။

ဂၢၢ်ခၢ်ဂီၢ်တံးဂွံးမိးလွၢင်းဂွၢ်ခၢ်ဂီၢ်; ဖၢၢ်, ပီၣ်း

ဂီၢ်တံးဂွံးလွၢင်းပီၣ်, ပီၣ်းတံး တၢင်းလွၢင်း, ဂွၢ်ခၢ်ဂီၢ်; ဖၢၢ်, ပီၣ်း

ပီၣ်တီၣ်ဂီၢ်; ဂၢၢ်ခၢ်ယၢၢ်ခၢ်ခီၣ်
တၢင်းတီၣ်ဂီၢ်; တၢင်းလွၢင်း, မိၣ်ခၢ်ခၢ်,

- ဂုၢ်ခၢ်ပံၤဂွၢ်ခၢ်
- ဂျီ, တီ, ဖၢၢ်,
ဂွၢ်ခၢ်ဂၢၢ်လွၢင်း/ခၢ်ခၢ်
- ထၢခၢ်; တၢင်းဖၢၢ်ခၢ်
- ဂၢၢ်ယုၤ, သၢင်းဂီၢ်ခၢ်သံးဂွၢ်ခၢ်
- လွၢင်းဂုၢ်ခၢ်ပံၤဂွၢ်ခၢ်သတ်

ဂီၢ်တံးဂွံးငိုၣ်ခၢ်ခၢ်, ဂၢၢ်ခၢ်ပီၣ် ငိုၣ်; မိးလွၢင်း; ဖၢၢ်, ပီၣ်းမး

ပီၣ်တီၣ်ဂီၢ်; ဂၢၢ်ခၢ်ယၢၢ်ခၢ်ခီၣ်
လွၢင်းဂီၢ်တံးဂွံး
ခွၢ်ခၢ်, ငိုၣ်ခၢ်ခၢ်; ဂွၢ်ခၢ်ဂၢၢ်လွၢင်း/ခၢ်
ခၢ်. မိးလွၢင်း; ဖၢၢ်, ပီၣ်း။

- ငိုၣ်ခၢ်ခၢ်; လံးငိုၣ်ခၢ်ခၢ်; လွၢင်း;
ခၢ်; ပျး ခွၢ်ခၢ်
ငဝ်; တုၢ်ခၢ်။

တၢင်းလိၣ် ဂွၢ်ခၢ်လိၣ်. ဂွၢ်ခၢ်မိၣ်း :

- ဖၢၢ်တံးဖၢၢ်, လိၣ်; မိၣ်း
- လွၢင်းပွၢ်ခၢ်လိၣ်; ထၢခၢ်; ခီၣ်
- လုၢ်မိးတၢင်းတုၢ် လၢၤမိၣ်း

တွဲခင်းဖိုဂ်းလီခင်း,

ကခင်း.

1

ခိုခင်းခမးတူလ်းခိုခင်း တွဲခင်းကခင်းခေဝံ.လွင်း; ကြး
ဖိုခင်း,ပိုင်း. လွင်း;ဖိုခင်း,ပိုင်း ခလး; ဂခင်းသခင်းလွင်း;
ခွဲခင်းဂိုင်း;ဖိုခင်း,ပိုင်း။

ကခင်း.

2

ကုပ်,ဂုမ်ထွမ်းထုမ်း - (10မိတ်.)

ခွဲပိုင်းပိုင်းသင် မိုင်းမခင်းခေ. လူဝ်,ဂခင်းသခင်းလွင်း;
ခွဲခင်းဂိုင်း;ဖိုခင်း,ပိုင်း။

ခမံ.တွဲခင်းဂခင်းသခင်းလွင်း;ခွဲခင်းဂိုင်း;ဖိုခင်း,ပိုင်းခေ.သမ်.တေ
ကခင်းမးသင်။

ကခင်း.

4

တခင်း,လခင်း;ခိုခင်းထုမ်းလွိုထုမ်းခခင်း. - (10 မိတ်.)

လိုဂ်းကခင်းဂခင်းဂေ.ခိုခင်း; ဂိုင်း;တခင်းတူဝ်ထုမ်းသေ
တခင်း,လခင်း။

မိဝ်းသီခင်းငိုခင်းဂမ်.ထီမ်ဗလး ငိုခင်းကူခင်း

ဂၢခင်းကူခင်းငိုခင်းခဝ်း;ကၢခင်းလီဂ်,ဝံ.

ငိုခင်းဂမ်.ထီမ်

ပိုဝ်းတၢ,ယိုဝ်းကၢခင်းကၢခင်း တီတံး;ခခိတ်း;

- ငိုခင်းကၢခင်းပခပ်ပိခင်းဂွခင်း;ပိခင်းမမ်;

ဂၢခင်းလတံးဂၢခင်းငိုခင်းလွံ.လံ,

- ဂိုခင်းငိုခင်းကၢခင်း လေး မိုဝ်းဂမ်.ထီမ်ပခပ် တီ;ပံး ယူ,လီ၊ ပံးပလု,လု,ဗလး; ဂၢခင်းဂမ်.ထီမ်ဂၢခင်း ဂူခင်းခခေင်. မိခင်းငမ်,။
- ဂၢခင်းဂူခင်းမုခင်း ဂၢခင်းဂျေ,ဂံ,ပိုခင်းငဝ်း;
- ဂၢခင်းဂူခင်းမုခင်း လွဂ်းလး;ပံးပလု,လု, ခိုတ်းလခင်း.

ငိုခင်းဂမ်.ထီမ် လှိုင်ပွင်းထိုင်;မိုဝ်းဂူမ်;တုမ်း

- ငိုခင်းကၢခင်းဂမ်.ထီမ်ပခပ်လေး မိုဝ်း ပိုဝ်းတၢ, လွံ.လံ,တီ;ဂၢခင်းလွင်းလေးကၢခင်းလမ်,လွင်း;
  - ဂူဝ်ခပ်.လွမ်းလုလု;ဗတ်းဗင်, တၢ,ဂူခင်းဂျေ.လွံဂျေ.ခခေင်.
  - ဂူဝ်ခပ်.လွမ်းလုလု;တၢင်းလုဝ်,

ဂၢၢ်ခၢၣ်ဗၢၣ်ခွဲခၢၣ်, ဝိုၣ်ခၢၣ်ခၢၣ်; ဗၢၣ်; ဗၢၣ်; ဂၢၢ်ခၢၣ်ဂိုၣ်တၢ်: ဂိုၣ်; ဂွၢ်ခၢၣ်; ဂိုၣ်; ဗၢၣ်, ပိုၣ်:

ပခၢၣ်ဂိုၣ်: ပွၢ်ဂိုၣ်: ခွဲခၢၣ်, ဂၢၢ်: လူၣ်ပွၢ်: လိုၣ်; လၢၣ်: မိုၣ်:။ တူၣ်ယၢၣ်, - ခွဲခၢၣ်, ဝိုၣ်ခၢၣ်; သုခၢၣ်, တူၣ်: ခွဲခၢၣ်, ဝိုၣ်ခၢၣ်; ဂိုၣ်: ဂၢၢ်လူၣ်:။ ခွဲခၢၣ်, သိုၣ်. ခၢၣ်။

- ဝိုၣ်ခၢၣ်: ခွဲခၢၣ်, ဂၢၢ်ယၢၣ်ခၢၣ်လူၣ်; ဂၢၢ်: ဂၢၢ်လၢၣ်: မိုၣ်: ဗၢၣ်; ခၢၣ်ဝိုၣ်ခၢၣ်:
- ငဝ်: လၢၣ်: လီတုၣ်ခၢၣ်: တၢ်, လူၣ်; ပိုၣ်, ပိုၣ်; ဂၢၢ်ခၢၣ်ဝိုၣ်ခၢၣ်: ဂၢၢ်: လၢၣ်: မိုၣ်:

ဂၢၢ်ဂိုၣ်: ခွဲခၢၣ်, ဂၢၢ်လူၣ်. တီ; ငဝ်; ငဝ်: ဂၢၢ်: ဂၢၢ်. ပုခၢၣ်; ဂၢၢ်ခိုခၢၣ်: လီၣ်, ဂၢၢ်: လၢၣ်: မိုၣ်: ခိုခၢၣ်: (ဂိုၣ်ခၢၣ်. ဝိုၣ်ခၢၣ်: ဂၢၢ်ဂိုၣ်: ခၢၣ်: လၢၣ်: မိုၣ်: ခိုခၢၣ်: ဗၢၣ်; ခၢၣ်: လၢၣ်: မိုၣ်: ခိုခၢၣ်:)

- ချဲ; ပိုၣ်, တီ; ပွၢ်, ဂၢၢ်; တၢ်, ခွဲခၢၣ်, ဂၢၢ်: လိုၣ်: လိုၣ်:။
- ဂိုၣ်ခၢၣ်. ဝိုၣ်ခၢၣ်: ဂၢၢ်ပခၢၣ် တုၣ်ခၢၣ်: တၢ်, တေပီခၢၣ်လူၣ်; ဗၢၣ်, ပိုၣ်:။

ဂၢၢ်ဂိုၣ်: ခွဲခၢၣ်, ဂၢၢ်လူၣ်. တီ; ငဝ်; ငဝ်: ဂၢၢ်: ဂၢၢ်. ပုခၢၣ်; ဂၢၢ်: ဂၢၢ်. လူၣ်/ခၢၣ်. ဂၢၢ်ဗၢၣ်. ဗၢၣ်, ဗၢၣ်, ပိုၣ်: တုၣ်ခၢၣ်: တၢ်, လၢၣ်: မိုၣ်:

- ဂၢၢ်ဝိုၣ်ခၢၣ်: ဗၢၣ်; ဗၢၣ်. ဗၢၣ်, ဂၢၢ်: ဂၢၢ်. လူၣ်/ခၢၣ်. ဗၢၣ်: ဗၢၣ်, ဂၢၢ်တၢ်: တၢ်. လီၣ်ပတ်. ပိုၣ်. လိုၣ်; မိုၣ်:။
- တီ; ပွၢ်, ဂၢၢ်; ခၢၣ် ခွဲခၢၣ်, ဂၢၢ်: မိုၣ်: မိုၣ်:။

ငိုခင်းဂမ်.ထီမ် ဂူးလွင်းလွင်း

ငိုခင်းဂမ်.ထီမ်ဂူးလွင်းလွင်း

ငိုခင်းခပ်းလေး၊ ငိုခင်းကူခင်း
 ကခင်းယခင်းခိုင်တင်းလွင်,လေး
 ဂွင်ခပ်.ငိုခင်း။ ယခင်းခိုင်
 လားပိုင်ပိုင်; ၇၀၁၉-၇၀၁၇ ။

ပိုင်ထတ်းထီမ်, (ဂိုင်းလင်း)

တီးလိခင်း
 ဂွင်ခပ်.ဂူးခင်း
 ထားခင်းဂွတ်းဖခင်း

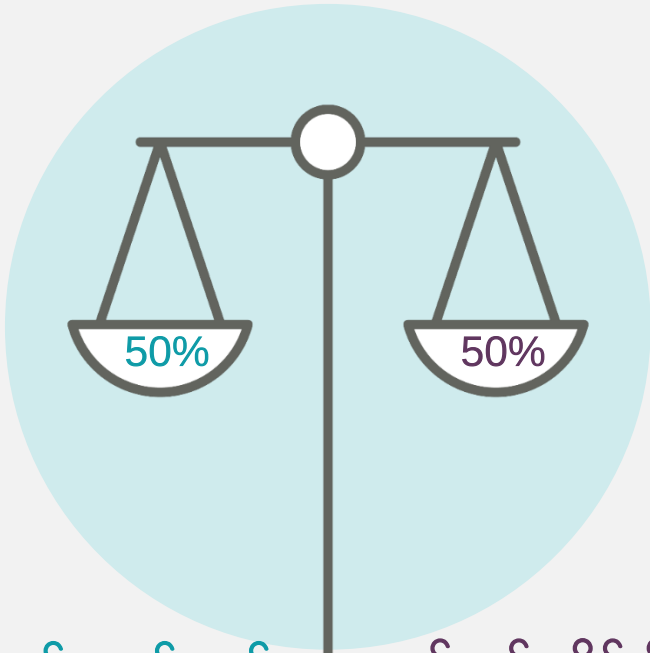
ဂခင်းဂိပ်းငိုခင်းခွခင်းဂူးခင်းဂျေ./ခခင်း.
 GDP ဂူးခင်းခင်းဝိုင်း ဂျေ./လွင်ခခင်း.

တင်းထီမ်တင်းလွင်,

ဂခင်းမဂ်းခခင်းငိုခင်း

လုံးထုတ်:ဂၢၢ်ခၢ်ငိုခၢ်: မိုင်းမၢၢ်းယၢ်းလိဝ်

ပိုင်တီတ်;ဂၢၢ်ခၢ်လိဝ်,ဗုဗ (ဂိုဝ်းလင်း)

ထၢၢ်း ထၢင်းလုဝ်, ဂၢၢ်ခၢ်ခွၢ်းထိင်းငိုခၢ်:တွင်း

ငိုခၢ်:ဂမ်.ထီမ်ဂူးလွင်းလွင်း

- မိုင်းပုခၢ်.မး တွၢ်ခၢ်းတၢ်, “ဂၢၢ်ခၢ်လိဝ်.ငိုခၢ်:လုခၢ်.လိဝ်”
- တၢင်းဗုဗ, ပိး ၇၀၁၄- ၇၀၁၅ မး ယၢ်ခၢ်ခိုင်ပိုင်ငိုခၢ်: ငိုခၢ်:လိဝ်.ထၢ်,ဂၢၢ်ခၢ်တိုဝ်းမး။
  - ငိုခၢ်:မိုင်းဂူးတုမ်းဂၢၢ်ခၢ်တေလိဝ်,ပခၢ် တိုင်းဗုဗ; လေးမိုင်း။
  - တၢင်းလိဝ်ဂၢၢ်ခၢ်ယၢ်ခၢ်ခိုင်တၢင်းလုဝ်,။
  - တၢင်းလိဝ်ဂၢၢ်ခၢ်ယၢ်ခၢ်ခိုင် လွင်းဗၢတ်;ခွပ်,ဂၢၢ်ခၢ်ငိုခၢ်:တွင်း။
  - ဂၢၢ်ခၢ်လိဝ်,ငိုခၢ်:ခပ်; ဂၢၢ်ခၢ်ဂိုတ်းလိဝ်ဝ်။။
- **တၢင်းလိဝ်ဂၢၢ်ခၢ်ယၢ်းလိဝ်.တိုဝ်းမး။**
  - တၢင်းလိဝ် ဂၢၢ်ခၢ်ဂိုတ်း,လုဝ်;တၢင်းလုဝ်,
    - ဂူးခပ်.ဂူးခၢ်း တိုင်း/လေး မိုင်း
    - ထၢၢ်းတၢင်းဗုဗခၢ် တိုင်း/လေး မိုင်း
    - လိခၢ်းခွၢ်း တိုင်း/လေး မိုင်း
- **တၢင်းလိဝ်ဂၢၢ်ခၢ်ယၢ်ခၢ်ခိုင် လွင်းဗၢတ်;ခွပ်,ဂၢၢ်ခၢ်ငိုခၢ်:တွင်း**
  - GDP ဂူးခၢ်းဂျေ.လိဝ်/ခခၢ်.ခခၢ်: တိုင်း/လေး မိုင်း
  - ဂူးခပ်.ဂူးခၢ်းဂၢၢ်ခၢ်ယု,ခခၢ်:ဝိင်း တိုင်း/လေး မိုင်း
  - ဂၢၢ်ခၢ်ဂိုတ်း:ငိုခၢ်:ခွၢ်း,ဂူးခၢ်း ဂျေ.လိဝ်/ခခၢ်. ခခၢ်:တိုင်း/လေး မိုင်း
- **ဂိုဝ်းလင်း;ဗိင်,ပိင်း**

ဂၢၤခၢၢ်လိၤဂၢၢ်, ဝိုၣ်ခၢၢ်ဂၢၢ်.ထီၣ်မိၣ် ဂူၤလွၢ်လွၢ်;

- မိုၣ်ကွၢ်ခၢၢ်တၢ်ဂၢၢ် ဂၢၢ်ခၢၢ်ဂၢၢ်ဝိုၣ်ခၢၢ်ဂၢၢ်.ထီၣ်မိၣ်ဂူၤလွၢ်လွၢ်ခၢၢ်. လံးဂူၤဂၢၢ်ဝံ.ဝါး ပီၣ်ခၢၢ် “ဂၢၢ်ခၢၢ်ဂၢၢ်.ထီၣ်မိၣ် ဝိုၣ်ခၢၢ်လွၢ်,”။
  - လွၢ်ပွၢ်လွၢ်ထီၣ်မိၣ်ဂူၤတၢ်ခၢၢ်ထီၣ်သးခါးခါးခါး ဂၢၢ်လၢ်ယွၢ်ခၢၢ်ဂၢၢ်လွၢ်ဂူၤပိးသေ တၢ်ပံးတၢ်မၤမၤခၢၢ်ပၢၢ် တၢ်တိုၣ်ခၢၢ်လၢး လၢးမိုၣ်။
- ဧတၢ်ထီၣ်မိၣ်မိုၣ် ၇၀၁၄-၇၀၁၅ ခၢၢ်. ကၢ်လၢးကၢၢ်ယၢၢ်ခါးခါး လၢးပိုင်တီၢ်သေ တၢ်လွၢ်တိုၣ်မၤမၤ
  - တၢ်ထီၣ်ကၢၢ်လွၢ်တိုၣ်မိုၣ် ၇၀၁၄- ၇၀၁၅
  - ဂူၤခၢၢ်ဂၢၢ် တိုၣ်ခၢၢ်လၢးလၢးမိုၣ်. ထၢခၢၢ်တၢ်ဖၢၢ်ခါး GDP ဂူၤခၢၢ်ဂၢၢ်လွၢ်/ခၢၢ်.
- တၢ်ထီၣ်ကၢၢ်ခါးခါးခါးထီၣ်မိၣ်မိုၣ် ၇၀၁၅- ၇၀၁၇
  - လီၤခၢၢ်တၢ်ခါးခါး တိုၣ်ခၢၢ်လၢးလၢးမိုၣ်. ဂူၤပၢၢ်, ဂူၤခၢၢ်ဂၢၢ်, ဂူၤခၢၢ်ဂၢၢ်ကၢၢ်ယူၤဝိၣ်. ဂၢၢ်ဂီၢ်ဝိုၣ်ခၢၢ် ခွၢ်ခၢၢ်ဂၢၢ်လွၢ်/ခၢၢ်.
- ပိုင်တီၢ်ခၢၢ်ခါးခါးလွၢ်တီၢ်. ဂၢၢ်သွၢ်ခၢၢ်ဝိုၣ်ခၢၢ်ခါးခါးဂူၤပိး တၢ်ဝိုၣ်ခၢၢ်ဂၢၢ်.ထီၣ်မိၣ်။

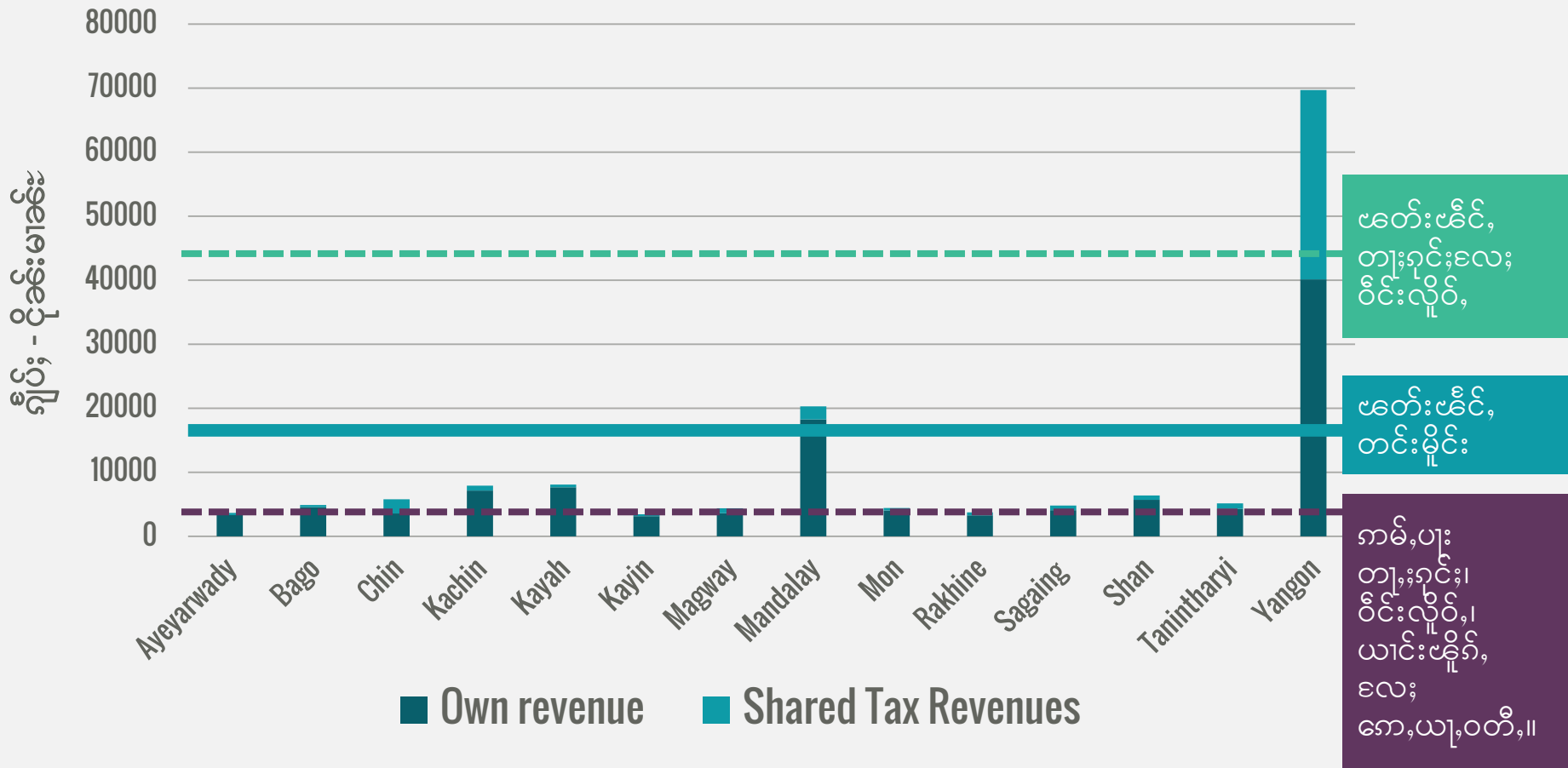

ဂၢၢ်ခၢၣ်လိၣ်ဂၢၢ်, ဝုၣ်ခၢၣ်းဂၢၢ်.ထီၣ်မိၣ် ဂူၣ်လွၣ်းလွၣ်း

- ဝုၣ်ခၢၣ်းခၢၣ်းဂူၣ်ခၢၣ်းဂျၢၤလုၣ်/ခၢၣ်ခၢၣ်. ခၢၣ်းခၢၣ်းတိုၣ်းလၢ; လၢးမိၣ်ခၢၣ်. မိးလွၣ်းပီၣ်ဂၢၢ်, ပိၣ်ဂၢၢ်ခၢၣ်ဂီၣ်း။
  - ကမ်, လိၣ်းဂွၣ်; ဂီၣ်းပွၣ်ပီၣ်ခၢၣ်လံး; ခၢၣ်းဂၢၢ်ဂျၢၣ်ဝုၣ်ခၢၣ်း ကမ်, ခၢၣ် တၢၢ်းလုၣ်, တိုၣ်းလၢ; လၢးမိၣ်ခၢၣ်။
- တိုၣ်း/လၢးမိၣ်ခၢၣ် ကၢၣ်မိးဂူၣ်ခၢၣ်.ဂူၣ်ခၢၣ်း လၢ; ထၢခၢၣ်းတၢၢ်းဖၢၢ်ခၢၣ်းဂၢၢ်ခၢၣ်ခၢၣ်. ဂံၢ်.မိးလွၣ်းပီၣ်ဂၢၢ်, ပိၣ်ဂၢၢ်; တီးဝုၣ်ခၢၣ်းခၢၣ်းလၢ; ဝုၣ်ခၢၣ်းလိၣ်.လၢ,။
- တိုၣ်း/လၢးမိၣ်ခၢၣ် ကၢၣ်ဂူၣ်ခၢၣ်.ဂူၣ်ခၢၣ်းလၢ; ထၢခၢၣ်းတၢၢ်းဖၢၢ်ခၢၣ်သုၣ်ခၢၣ်. ဝုၣ်ခၢၣ်းခၢၣ်းလၢ; ဝုၣ်ခၢၣ်းလိၣ်.လၢ, ဂံၢ်.ကော, ဝံ။
- မၢ်လိၣ်.ပိၣ်းတၢၢ်းလုၣ်, လၢ; ဝုၣ်ခၢၣ်းလိၣ်. ဝုၣ်ခၢၣ်းခၢၣ်း; သွၣ်ကၢၣ်ခၢၣ်. ကမ်, မိးလွၣ်းဂွၣ်.ဂၢၢ်, ဂၢၢ်။
- ဝုၣ်ခၢၣ်းကၢၣ်ဂီၣ်းလံး; တီး ဂူၣ်ခၢၣ်းဂျၢၤလုၣ်/ခၢၣ်ခၢၣ်. ခၢၣ်းတိုၣ်းလၢ; လၢးမိၣ်ခၢၣ်. မိးလွၣ်းပီၣ်ဂၢၢ်, ပိၣ်ဂၢၢ်ခၢၣ်ဂီၣ်း။ ။

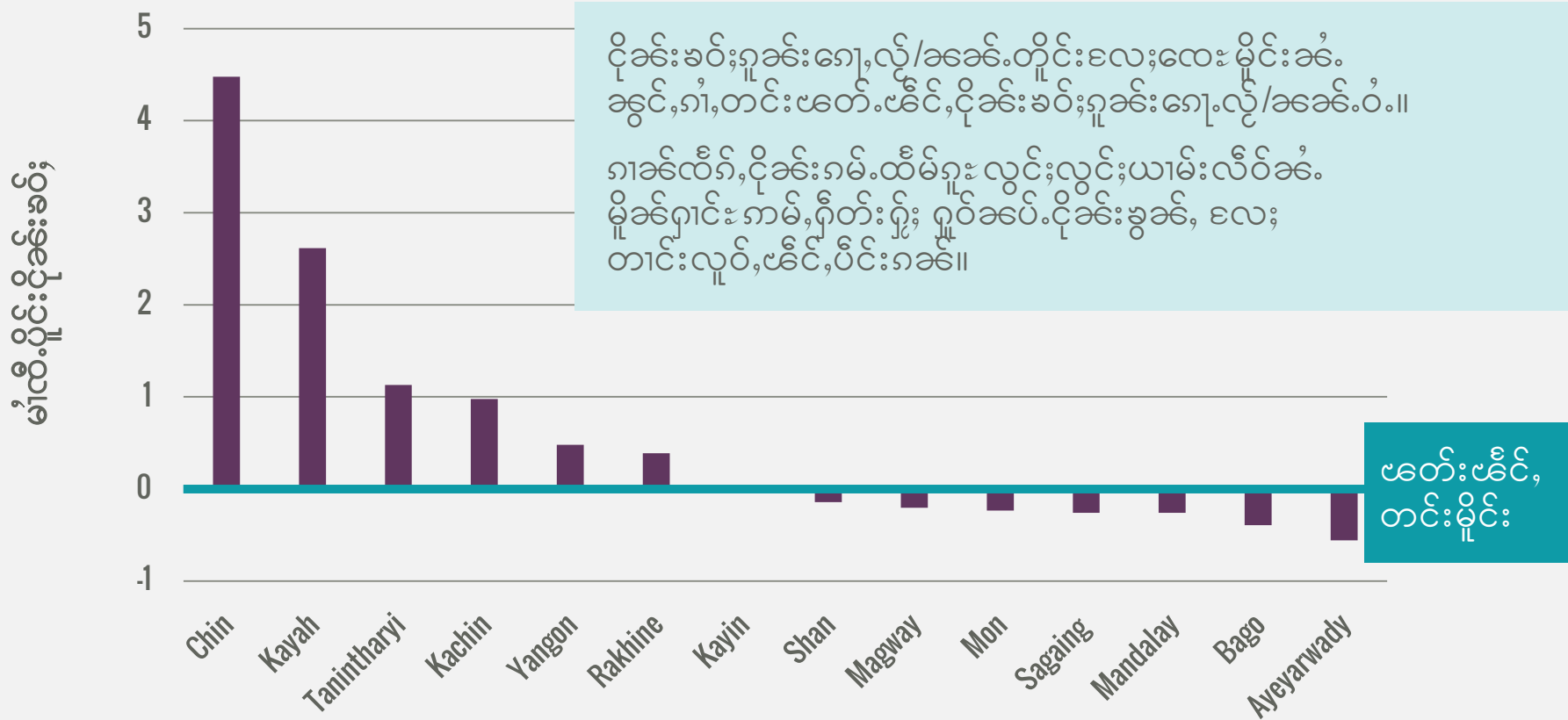
ဂၢၢ်ခၢ်သၢင်;လွင်;ဂွၢ်ခၢ်;ဂိုၣ်; ငိုခၢ်;ခပ်;ဂူခၢ်;ဂျေ.လှ်/ခခေ်. ခွ်;တိုၣ်;ဗလ;ထေးမိုၣ်;

ငိုခၢ်;ပီး ၇၀၁၇ -၇၀၁၇

မံာ်ထီ.ပိုင်း: ဝိုခင်းခပ်;ဂူခင်းဂျေ.လွ်/ခခေင်. ခွင်း တိုင်းခလ; ထေးမိုင်း

ပိးဂခင်ဝိုခင်း ၇၀၁၇-၇၀၁၇

ဂူဝ်ဂူပ်းလွင်းတၢင်း ကခင်းလမ်,လွင်း

- တွခင်းဂွခင်းဂိုင်း;ဖိင်,ပိင်းခင်းပိုင်ဗိုတ်,တခရ,ခံ. တေဂိုတ်းဂူး; လွင်းပွင်းထိုင်;တိုင်း/ထေးမိုင်း: ဂမ်.ထိမ်ပခင်းလ; ဂၢခင်းထွင်းထေး: ဂူခင်းမိုခင်း: ဂူးဂိုင်း,ငမ်,ငိုခင်းခွခင်း,။
- လွင်းပိဂ်,ပိုင်;ဂၢခင်းကူခင်းငိုခင်းမိုင်းမၢခင်းခံ. ပိခင်းတီးငိုခင်းဂမ်. ထိမ်ဂၢခင်းဂူခင်း;မုခင်းတူင်း,ဂူခင်း: ငိုခင်းဂူမ်း(ခွခင်း,ဂၢ.ခံ,၊ ခွခင်း, ဂူခင်း,ခိုဂ်.တွခင်း:၊ ခွခင်း,ငိုခင်းခပ်; ဝလ; ခွခင်း,ထုမ်း;) ဝလ; ငိုခင်းဂမ်.ထိမ်ဂူးလွင်း;။
- ဂၢခင်းဖခင်းခင်းခပ်; မိုင်းမၢခင်းခံ. ဂူပ်းယခင်းခိုဝ် ဂူခင်း,ငဝ်;ဝလ; ဂိုတ်းဂူး;ဂၢခင်းငိုခင်း တိုင်း ဝလ; ထေးမိုင်းဂျာင်,ဂဂခင်း။
- ခင်းပိုင်မခင်းဝတ.ဂေး; ငိုခင်းဂမ်.ထိမ်ဂူးလွင်းလွင်းခံ. သၢင်းဝံ. တွခင်းတၢ, ဂိုတ်းဂူး;လွင်းငိုခင်းဂျာင်,ခခင်း. ဖိင်,ဂခင်းမး။ ဂူလုံးဂူး ခင်းပိုင်ပိခင်းတေ.မခင်း: ကမ်,ပိခင်းခခင်း။ လွင်းငိုခင်းဂျာင်,ဂခင်း၊ ပိဂ်,ပိုင်;ဂခင်းခံ. တိုဂ်.ပိခင်းဝံ.ယူ, ခင်းတိုင်း ဝလ; ထေးမိုင်း မိုင်းမၢခင်း။

တွဲခင်းယိုဂ်းလီခင်း,

ကခင်း. 1 ခိုခင်းထတ်းသၢင်း;ခိုခင်း လွင်း;ငိုခင်းဂမ်.ထီမ်ဗလး; ငိုခင်း ကူခင်း။

ကခင်း. 2 **ကုပ်,ဂမ်ထွမ်းထုမ်း (1၄ - မိတ်.)**
ထွင်း,ဂိုင်း,လီကပ်ငိုခင်းခပ်; တီး,လေးမိုင်းကခင်းမီးခခင်း. ပခင်းလေးမိုင်းကခင်းဖခင်းသေ ဂှိတ်းဂှိမ်းမီးလွင်း;ဖခင်း, ပိုင်း။

ကခင်း. ၄ **တၢင်း,လၢတ်;ဂမ်းထုမ်းထုမ်း - (10 မိတ်.)**
ဂှိမ်းထုမ်းခပ် ခိုခင်းလိဂ်းကူခင်းခင်းထုမ်းခပ်
ခိုခင်းမးတၢင်း,လၢတ်;။